

D02 O sobě 2010

Narodil jsem se v Praze koncem roku 1944. Tatínek pocházel ze staré evangelické (reformované) rodiny, maminka vyrůstala jako katolička a do ČCE přestoupila. Od raného dětství jsem chodil ve strašnickém sboru do nedělní školy, odkud vděčně vzpomínám na poutavé výklady br. Zdeňka Škrabala, a i přes vnější překážky jsem navštěvoval ve škole výuku náboženství. Hodně pro mne znamenala příprava ke konfirmaci, moudře vedená br. far. Lubomírem Balcarem.

Mou do konce základní školní docházky jednoduchou životní cestu "zpestřilo" rozhodnutí obvodních stranických orgánů, že žák, byť s velmi dobrým prospěchem, ale z nábožensky zaměřené rodiny, mající tetu, která po r. 1948 odešla ilegálně z Československa, a mladšího bratra, který v r. 1956 vyjádřil podporu maďarské kontrarevoluci (bylo mu 9 let, když se ve třídě se poprali pionýři s nepionýry, z čehož se udělala politická aféra), nesmí jít do školy a musí se ve výrobě sblížit s vládnoucí dělnickou třídou. Rodiče nebyli s to se s tím smířit, podávali různá odvolání, čas ovšem běžel, a já jsem nakonec, sice jako učeň pražského podniku, musel odejít do internátu do Vlašimi, kde jsem se učil nástrojařem. Nebylo mi tehdy ani celých 14 let. V drsném učňovském prostředí jsem prožíval krušné chvíle. S mým týdenním pobýváním ve Vlašimi jsou však spojeny dvě skutečnosti pro duchovní růst velmi důležité. Ve strašnickém sboru se mládež scházela ve středu, takže jsem na její schůzky chodit nemohl, a tak jsem vděčně přijal pozvání do sobotních setkávání vinohradské baptistické mládeže. Začal jsem tam navštěvovat i nedělní shromáždění; v jednom z nich jsem veřejně vyznal svou touhu jít za Kristem. - Ve vlašimském internátu si mě oblíbila kuchařka Alžběta Vaňkátová, evangelička, maminka pozdějšího benešovského kurátora a obětavého ředitele vlašimského azylového domu Exodus Rudolfa Vaňkáta. A ta mě nasměrovala do kazatelské stanice CB (tehdejší Jednoty Českobratrské) v Trhovém Štěpánově, kde jsem měl vzácnou příležitost se poznat a setkávat se spisovatelem, kazatelem a učitelem Karlem Kolmanem, jehož hluboká osobní víra a pietistická zbožnost mne hluboce oslovily. (Rubem oblily u sestry kuchařky byl značný přírůstek tělesné váhy v tomto období.) Kontakt s evangelikálním prostředím mě trvale ovlivnil, věřím, že pozitivně.

Poslední učňovský ročník jsem už absolvoval v Praze karlínské Tesle. Vyučil jsem se r. 1961, kdy už politická situace se přece jen trochu začala uvolňovat, aspoň v tom, že absolventům strojírenských a elektrotechnických učilišť bylo umožněno dvouleté studium střední školy při zaměstnání, zakončené maturitou. Aby má životní cesta nebyla už zas příliš jednoduchá, zkomplikoval jsem si ji sám tím, že jsem po maturitě začal studovat na ČVUT, kde se mi nelíbilo, studia tam jsem zanechal a v dalším akademickém roku jsem začal studovat na Matematicko-fyzikální fakultě, kde jsem prožil bohatá léta 1964 - 1969. První čtyři roky probíhaly ve znamení politického uvolňování, což se promítlo i do mé volby oboru - po druhém ročníku jsem se rozhodl pro učitelství matematiky a fyziky na středních školách, i v naději, že bych zároveň působil někde jako laický kazatel. Marxistické předměty se tehdy vyučovaly stále, avšak jejich obsah odpovídal společenskému pohybu. A tak u zkoušky z dějin KSČ jsem měl úspěch s tvrzením, že "masové organizace" (např. tehdejší komunistické odbory) nejsou k ničemu, tématem zkoušky z marxistické filozofie byl rozbor prologu k Janovu evangeliu. Během studia jsem se snažil rozšířit své ekumenické kontakty, a tak kromě baptistické mládeže na Vinohradech a českobratrské evangelické ve Strašnicích jsem navštěvoval i strašnická setkání katolické mládeže, byl jsem v kontaktu s hornopočernickou mládeží Jednoty českobratrské (dnešní CB), vedl jsem nějaký čas Místní odbor Kostnické jednoty ve Strašnicích a při tom se hodně snažil o kontakt s místními katolíky atd.

První rok své středoškolské dráhy jsem působil na zemědělské škole ve Frýdlantě v Čechách. Probíhaly tam tvrdé normalizační akce, které se mě však nedotýkaly - měl jsem nálepku kádrově čistého nestraníka. V té době jsem byl častým a vděčným hostem na frýdlantské československé husitské faře u manželů Hanušových a několikrát jsem se v nedalekém Novém Městě pod Smrkem setkal s evangelickým farářem Janem Košťálem, členem třetího řádu Sv. Františka. Šlo tehdy o mé první setkání s františkánskou spiritualitou, která je mi dnes blízká.

Práce na zemědělské škole mě neuspokojovala, a kromě toho jsem měl v té době již v Praze známost a přál jsem si být blíže. Můj zaměstnavatel - Severočeský KNV mi vyhověl a přeložil mě na gymnázium do Lovosic. Podnájem jsem sehnal v blízkých Sulejovicích v ulici, obývané sympatickými reemigranty z

Volyně a ze Zelowa; někteří byli českobratrští evangelíci, jiní baptisté. V týdnu jsem se účastnil akademických ekumenických podvečerů na litoměřické faře, na něž chodili i někteří katoličtí kněží. Žel, tato setkávání neměla dlouhé trvání, neboť jejich spiritus agens bratr farář Sláma byl z politických důvodů zatčen a po propuštění zbaven státního souhlasu.

V Lovosicích jsem učil dva roky. Po prvním roce jsem se oženil, manželka měla před sebou ještě značnou část studia na Matematicko-fyzikální fakultě v Praze a v Praze jsem měl těžce nemocnou maminku. Rozhodl jsem se proto opustit severočeské školství a vrátil jsem se natrvalo do rodné Prahy; na pražských středních i vysokých školách jsem se setkal s nezájmem o nestraníka (byť "kádrově čistého"), a tak jsem rád přijal místo odborného redaktora v SNTL - Nakladatelství technické literatury. Kontakt s autory odborných knih mě inspiroval k rigorózní zkoušce, a tak jsem koncem roku 1974 získal titul RNDr.

Maminka krátce po mém odchodu z Lovosic zemřela. S tatínkem jsme pak byli ve velice blízkém kontaktu (bydlieli jsme blízko, zatímco bratr působil jako farář v tehdejší Východočeském kraji) a i naše dcery, narozené v letech 1976, 1978 a 1980, prožily s dědečkem hezké a bohaté chvíle.

Naše rodina po určitém hledání, souvisejícím s velkým ekumenickým rozletem, zakotvila koncem sedmdesátých let v jarovském sboru ČCE. A zde v době, kdy administroval škvorecký sbor, mne začal br. farář Lukáš občas pověřovat kazatelskou službou, byť formálně označovanou jako "čtené bohoslužby". Po jeho předčasné smrti bylo třeba sloužit na Jarově častěji, a tak jsem absolvoval na Synodní radě zkoušku výpomocného kazatele a po čase mi byla udělena presbyterská ordinace.

Pokud jde o zaměstnání, po pětiletém působení redaktora jsem na více než sedmadvacet roků zakotvil u dráhy, jako výzkumník, lektor a programátor. Do tohoto období spadá i přelomový rok 1989, krátce před nímž zemřel tatínek, v tomto období dospěly, vystudovaly a vdaly se naše dcery.

Můj zájem o životní prostředí vznikl snad už během studia na universitě a postupně rostl. Jsem dnes přesvědčen, že ve vztahu k našemu "systémovému okolí" můžeme a máme projevat, že bereme vážně Ježíšova slova. Myslím při

tom na blahoslavenství, na přikázání lásky, na prioritě soustředění se k Božímu království. Dnes už asi deset let vedu Ekologickou sekci České křesťanské akademie, již duchovní orientaci vtiskli bratři Ota Mádr (římskokatolický morální teolog) a Jan Heller (evangelický biblista), a velkou radost mi dělá neformální ekumenická atmosféra, která je s její činností spojena. Jsem členem předsednictva Společnosti pro trvale udržitelný život, založené nezapomenutelným Josefem Vavrouškem, mužem, který se sice za křesťana nepovažoval, ale jehož myšlení a životní praxe byly blízké Ježíšovu modelu. Účastním se práce Poradního odboru pro životní prostředí při Synodní radě ČCE. Cestu k řešení ekologických problémů vidím především v šíření evangelia a v uplatňování Ježíšovy etiky. (J.14,6). Po dovršení šedesátky jsem se stal odborným asistentem na katedře matematiky na pražské Vysoké škole ekonomické. Setkávání s mladými lidmi při výuce matematiky je mi velkou radostí. Velice moc pro mne znamená rodina; jsem velice spokojeným manželem, tátou (i s anglickým přívlastkem "in-law" či španělským "político") a dědou.

Jiří Nečas

Psáno v březnu 2010 pro periodikum [Mana pro tento den](#)